

Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru 2017-2020: Caerffili

Adroddiad Asesu Blynyddol 2018/19

Lluniwyd yr adroddiad hwn ar sail yr wybodaeth a ddarparwyd yn y datganiad blynyddol, yr astudiaethau achos a'r adroddiad naratif a gyflwynwyd gan Caerffili i Isadran Amgueddfeydd, Archifau a Llyfrgelloedd Llywodraeth Cymru.

1 Crynodeb gweithredol

Mae Caerffili yn cyflawni pob un o'r 12 hawl graidd yn llawn erbyn hyn.

O'r 10 dangosydd ansawdd sy'n cynnwys targedau, cyflawnodd Caerffili 8 ohonynt yn llawn a 2 ohonynt yn rhannol.

Mae Caerffili wedi parhau i gyflawni'n effeithiol yn erbyn y fframwaith safonau yn 2018/19, gan barhau i berfformio'n gryf mewn meysydd allweddol, er bod rhywfaint o dystiolaeth o ddirywiad yn y defnydd a wneir o'r gwasanaeth. Gallai ystyried patrymau defnydd gwrthgyferbyniol a ffigurau meincnodi fod o gymorth wrth gynllunio ar gyfer y dyfodol. Mae ehangu'r ddarpariaeth Wi-Fi i bob gwasanaeth llyfrgell yn ddatblygiad sydd i'w groesawu, sy'n sicrhau bod yr hawl graidd yn y maes hwn wedi'i cyflawni erbyn hyn. Fodd bynnag, mae'r datganiad yn rhagweld anawsterau wrth gynnal perfformiad mewn nifer o feysydd, gyda chynigion i leihau cyllidebau adnoddau a staffio yn 2019/20. Dylai'r awdurdod roi ystyriaeth ofalus i effaith cyfyngiadau ariannu ar gapasiti'r gwasanaeth a'r hyn y gall ei gyflawni, wrth sicrhau bod y gwasanaeth yn parhau i gael yr adnoddau sydd eu hangen er mwyn gallu diwallu anghenion ei gymunedau lleol.

- Mae pob un o'r manau gwasanaeth sefydlog yn rhoi ystod dda o gymorth ar gyfer datblygu sgiliau ac iechyd a lles, gyda datblygiadau ychwanegol yn 2018/19 drwy ddarparu gwasanaethau sy'n Deall Dementia.
- Mae nifer yr ymweliadau ffisegol a nifer y benthydwyr gweithredol wedi lleihau ond gwelir cynnydd cyfatebol yn nifer y rhith-ymweliadau ac aelodau llyfrgell, sef y lefel uchaf y pen o'r boblogaeth yng Nghymru. Mae nifer y llyfrau a fenthycir (oedolion a phlant) hefyd wedi lleihau yn 2018/19; er bod nifer y llyfrau i oedolion a fenthycir dipyn yn is na'r lefel ganolrifol bellach, mae perfformiad y pen o'r boblogaeth o ran llyfrau i blant a fenthycir yn dal yn nodedig o uchel o gymharu ag awdurdodau eraill.
- Mae newid yn y ffordd yr asesir eitemau a gaffaelwyd y pen o'r boblogaeth (DA 9) yn golygu bod y targed o ran hyn yn cael ei gyflawni'n rhannol yn 2018/19. Fodd bynnag, mae'r gwasanaeth yn parhau i gyflawni'r targedau ar gyfer darparu deunyddiau Cymraeg a chyflenwi ceisiadau.
- Mae'r ddarpariaeth draddodiadol o gyfrifiaduron personol yn dal ar y lefel uchaf yng Nghymru, ond mae'r defnydd a wneir ohonynt yn lleihau; Mae Wi-Fi bellach ar gael ym mhob un o'r 18 o fannau gwasanaeth llyfrgell.
- Mae nifer y staff proffesiynol wedi parhau ar lefelau 2017/18, ond mae lefelau staffio cyffredinol wedi gostwng ychydig, ac nid yw'r naill darged na'r llall yn cael eu cyflawni. Mae'r gwasanaeth yn rhagweld y gall cyfyngiadau cyllidebol effeithio ar berfformiad o ran hyn yn y dyfodol.
- Roedd Caerffili yn gallu rhoi gwybodaeth lawn am wariant y gwasanaeth yn 2018/19, gyda chyfanswm y gyllideb refeniw ymhlith yr uchaf y pen o'r boblogaeth yng Nghymru.

2 Perfformiad yn erbyn y safonau

Mae'r fframwaith safonau yn cynnwys hawliau craidd, dangosyddion ansawdd â thargedau, dangosyddion ansawdd â meincnodau a mesurau effaith. Mae Adran 2 yn crynhoi'r llwyddiannau yn erbyn y meysydd hyn. Darperir adroddiad naratif o berfformiad yr awdurdod yn Adran 3.

2.1 Hawliau craidd

Mae Caerffili bellach yn cyflawni pob un o'r 12 hawl graidd yn llawn. Mae HG 7 wedi cael ei chyflawni am y tro cyntaf ar ôl i'r ddarpariaeth o Wi-Fi gael ei hystyngi i bob un o'r 18 man gwasanaeth sefydlog. Er nad yw Cynllun Gweithredu Strategol y Gwasanaeth Llyfrgell ar gyfer 2017-2020 ar gael ar-lein eto, mae Cynllun Gweithredu Strategol ar gyfer 2018/19 ar gael ac felly ystyrir bod HG 12 wedi'i chyflawni.

2.2 Dangosyddion ansawdd sydd â thargedau

Mae 16 o ddangosyddion ansawdd (DA) yn y fframwaith, a deg ohonynt yn cynnwys targedau. O'r rhain, mae Caerffili yn cyflawni 8 yn llawn ac 2 yn rhannol.

Dangosydd Ansawdd	Cyflawni?
DA 3 – Cefnogaeth ar gyfer datblygiad unigol	Cyflawni'n llawn
a) Cymorth TGCh	✓
b) Hyfforddiant sgiliau a llythrennedd gwybodaeth	✓
c) Cymorth e-lywodraeth	✓
d) Datblygu darllenwyr	✓
DA 4 (a) Cefnogaeth ar gyfer iechyd a lles	Cyflawni'n llawn
i) Cynllun Presgripsiwn Llyfrau	✓
ii) Cynllun Llyfrau Llesol	✓
iii) Casgliad penodol i iechyd a lles	✓
iv) Gwybodaeth am ymddygiadau a ffyrdd o fyw	✓
v) Arwyddbyst at wasanaethau iechyd a lles	✓
DA 6 – Pob man gwasanaeth sefydlog yn cynnig digwyddiadau/gweithgareddau i ddefnyddwyr sydd â gofynion arbennig	✓ Cyflawni'n llawn
DA 7 – Lleoliad mannau gwasanaeth	✓ Cyflawni'n llawn
DA 9 – Deunydd darllen cyfoes a phriodol	Cyflawni'n rhannol
Derbyniadau y pen o'r boblogaeth	P
<u>neu</u> Wariant ar ddeunyddiau y pen o'r boblogaeth	x
DA 10 – Adnoddau Cymraeg	Cyflawni'n llawn
% y gyllideb deunyddiau wedi'i gwario ar y Gymraeg	✓
<u>neu</u> Wariant ar y Gymraeg y pen o'r boblogaeth	✓
DA 11 – Mynediad ar-lein:	Cyflawni'n llawn
a) i) Mynediad cyhoeddus i'r Rhyngwrwd	✓
ii) Darpariaeth Wi-Fi	✓
DA 12 – Cyflenwi ceisiadau	Cyflawni'n llawn
a) % y ceisiadau wedi'i chyflenwi o fewn 7 diwrnod	✓
b) % y ceisiadau wedi'i chyflenwi o fewn 15 diwrnod	✓

DA 13 – Lefelau staffio a chymwysterau:		Cyflawni'n rhannol
i) Staff y pen o'r boblogaeth	x	
ii) Staff cymwysedig y pen o'r boblogaeth	x	
iii) Cymwysterau/hyfforddiant pennaeth y gwasanaeth	✓	
iv) Canran DPP	✓	
DA 16 – Oriau agor y pen o'r boblogaeth	✓	Cyflawni'n llawn

Yn 2018/19, er mwyn sicrhau cysondeb rhwng awdurdodau ac adlewyrchu perfformiad gwasanaethau unigol, ni chafodd e-adnoddau a gaffaelwyd yn ganolog eu cynnwys yn yr adroddiad yn erbyn eitemau a gaffaelwyd ar gyfer DA 9 ar y cam asesu. Mae hyn wedi effeithio ar berfformiad Caerffili, sy'n methu â bodloni'r gofyniad o ychydig. Nodir y gellid bod wedi ceisio cyllid ychwanegol er mwyn cyflawni'r targed pe bai'r gwasanaeth wedi bod yn ymwybodol o'r newid hwn i'r broses asesu, ac felly ystyrir bod DA 9 wedi'i gyflawni'n rhannol er mwyn adlewyrchu'r sefyllfa hon. Mae gwelliannau i'r ddarpariaeth Wi-Fi yn golygu bod DA 11 bellach wedi'i gyflawni'n llawn.

2.3 Mesur effaith

Mae'r fframwaith yn cynnwys tri dangosydd sy'n ceisio asesu'r effaith y mae defnyddio'r gwasanaeth llyfrgell yn ei chael ar fywydau pobl. Nid oes targedau i'r dangosyddion hyn, a dim ond unwaith yn ystod cyfnod tair blynedd y fframwaith y mae gofyn i awdurdodau gynnal arolygon defnyddwyr ar gyfer Dangosyddion Ansawdd 1. Mae'r ffigurau crynhoi isod (isaf, canolrif ac uchaf) felly yn seiliedig ar yr awdurdodau hynny sy'n nodi eu bod wedi cwblhau eu harolygon defnyddwyr yn ystod 2017/18 neu 2018/19. Mae'r safleoedd yn adlewyrchu nifer yr ymatebwyr, ac 1 yw'r awdurdod sydd â'r sgôr uchaf.

Cynhaliodd Caerffili ei arolwg o ddefnyddwyr sy'n oedolion ym mis Mai 2017, a'r arolwg i blant ym mis Gorffennaf 2018.

Dangosydd perfformiad		Safle	Isaf	Canolrif	Uchaf
DA 1 – Gwneud gwahaniaeth					
b) % y plant sy'n meddwl bod y llyfrgell yn eu helpu i ddysgu a chael gwybod pethau:	60%	13/13	60%	94%	97%
e) % yr oedolion sy'n credu bod y llyfrgell wedi gwneud gwahaniaeth i'w bywydau:	38%	15/15	38%	88%	95%
DA 5 b) % mynychwyr sesiynau hyfforddi a ddywedodd fod yr hyfforddiant wedi'u helpu i gyflawni eu hamcanion:	99%	=4/20	80%	97%	100%

Gofynnir i awdurdodau hefyd gyflwyno hyd at bedair astudiaeth achos yn disgrifio'r effaith y mae'r gwasanaeth llyfrgell wedi'i chael ar unigolyn neu grŵp o unigolion yn ystod y flwyddyn. Cyflwynodd Caerffili bedair astudiaeth achos o'r fath, ond gellid bod wedi cynnwys tystiolaeth gryfach gan gyfranogwyr uniongyrchol mewn rhai achosion:

- Ymgysylltu rhwng y Cenedlaethau Cyfeillion Dementia – ymestyn prosiect sy'n mynd rhagddo eisoes i gynnal sesiynau darllen ar y cyd a barddoniaeth gyda phreswylwyr cartrefi gofal lleol sydd â chyflyrau sy'n gysylltiedig â dementia. Gwahoddwyd plant ysgol gynradd lleol i ddod a rhyngweithio â'r preswylwyr ar ôl eu hymweliad eu hunain â'r llyfrgell. Bu hyn yn fuddiol i bawb, gan wella sgiliau cymdeithasol, cyfathrebu a llythrennedd, a bwriedir cynnal mwy o sesiynau ar y cyd.

- Cymorth i Deuluoedd – rôl y llyfrgell i gynnig lle croesawgar i un teulu ddefnyddio adnoddau a rhannu gweithgareddau na ellir eu fforddio fel arall.
- Menter RecRock – partneriaeth â menter gymdeithasol roc adloniadol yn Llyfrgell Bargoed, lle gall aelodau o'r gymuned gymryd rhan mewn nifer o weithgareddau cerddorol. Mae RecRock yn dod yn gyfrifol am rannau o'r Llyfrgell ar ddiwrnod penodol bob wythnos, gyda'r llyfrgell yn rhoi adnoddau ategol. Mae'r rhai sy'n cymryd rhan wedi cael budd o well hunan-barch ac iechyd meddwl, yn ogystal â dysgu sgiliau newydd.
- Cyflwyno Cyfleoedd Dysgu - yn hwyluso gwaith gwasanaethau partner ledled Caerffili sy'n darparu gweithgareddau dysgu i bobl ifanc na allant weithio mewn lleoliad ysgol ffurfiol. Mae'r llyfrgelloedd yn cynnig amgylchedd dysgu diogelu a lle addysgu, ac mae proffesiynoldeb ac ymgysylltu staff y llyfrgell yn helpu i atgyfnerthu'r hyn a ddysgir ac i ddatblygu sgiliau.

2.4 Dangosyddion perfformiad a meincnodau ansawdd

Nid oes targedau i'r dangosyddion sy'n weddill, ond maent yn fodd i wasanaethau fonitro a meincnodi eu perfformiad dros amser, a chymharu ag awdurdodau eraill. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi safle Caerffili ar gyfer 2018/19. Mae safle'r awdurdod wedi'i roi allan o 22, sef 1 yw'r uchaf a 22 yw'r awdurdod sydd â'r sgôr isaf, oni nodir yn wahanol. Mae dangosyddion lle mae llai na 22 awdurdod wedi cyflenwi data ar eu cyfer yn ddangosyddion lle nad oedd yr elfennau data perthnasol ar gael i rai awdurdodau. Mae ffigurau o flwyddyn gyntaf y chweched fframwaith neu arolygon blaenorol perthnasol hefyd wedi'u cynnwys at ddibenion cymharu. Caiff dangosyddion 'y pen o'r boblogaeth' eu cyfrifo fesul 1,000 o'r boblogaeth oni nodir fel arall.

Dangosydd perfformiad	Safle	Isaf	Canolrif	Uchaf	2017/18	
DA 1 – Gwneud gwahaniaeth					[Fframwaith 5]	
a) % yr oedolion sy'n credu bod defnyddio'r llyfrgell wedi'u helpu i ddatblygu sgiliau newydd	24%	15/15	24%	82%	96%	24%
c) iechyd a lles	33%	15/15	33%	62%	94%	26%
d) lle diogel a chroesawgar	99%	=2/15	90%	97%	100%	98%
DA 2 – Boddhad cwsmeriaid						[Fframwaith 5]
a) dewis 'da iawn' neu 'da' o lyfrau	94%	4/14	81%	91%	98%	94%
b) gofal cwsmeriaid 'da iawn' neu 'da'	99%	=3/14	93%	99%	100%	99%
c) cyfleusterau TG 'da iawn' neu 'da'	92%	3/13	65%	91%	95%	93%
d) 'da iawn' neu 'da' yn gyffredinol	99%	=1/14	93%	97%	99%	98%
e) sgôr allan o ddeg gan ddefnyddwyr 16 oed ac iau	9.4	=4/13	8.5	9.3	9.5	9.3
DA 5 – Hyfforddiant i ddefnyddwyr						
a) mynychwyr y pen o'r boblogaeth	38	9/22	13	30	208	51
c) hyfforddiant anffurfiol y pen o'r boblogaeth	78	21/22	15	199	433	69
DA 6 – Mynychwyr mewn digwyddiadau y pen o'r boblogaeth	377	5/22	91	295	689	330
DA 8 – Defnyddio'r llyfrgell ¹						
a) ymweliadau y pen o'r boblogaeth	3,606	15/22	2,596	3,969	7,170*	4,291
b) rhith-ymweliadau y pen o'r boblogaeth	509	16/22	345	885	2,205	473
c) benthycwyr gweithredol y pen o'r boblogaeth	209	3/22	58	150	251	220

DA 10 – Benthyciadau Cymraeg y pen o'r boblogaeth ²	903	6/22	95	602	1,424	685
DA 11 – Mynediad ar-lein						
b) cyfrifiaduron y pen o'r boblogaeth ³	14	1/22	5	10	14	14
c) % yr amser sydd ar gael i'w defnyddio gan y cyhoedd	18%	19/22	14%	25%	63%	20%
DA 13 – Lefelau staffio a chymwysterau						
(v) a) cyfanswm gwirfoddolwyr	28	=13/21	3	30	214	16
b) cyfanswm oriau gwirfoddolwyr	2,042	7/21	90	1,477	9,806	497
DA 14 – Gwariant gweithredol						
a) cyfanswm gwariant y pen o'r boblogaeth £17,369		2/22	£7,181	£12,145	£19,449	dd/b
b) % ar staff	49%	20/22	47%	62%	78%	dd/b
% ar adnoddau gwybodaeth	11%	14/22	8%	13%	21%	dd/b
% ar offer ac adeiladau	25%	1/22	0.4%	4%	25%	dd/b
% ar gostau gweithredol eraill	15%	12/22	0.3%	16%	37%	dd/b
c) gwariant cyfalaf y pen o'r boblogaeth	£0	=17/22	£0	£467	£8,829	dd/b
DA 15 – Cost net am bob ymweliad	£2.47	3/22	£1.18	£1.82	£2.52	dd/b
DA 16 – Oriau agor ⁴						
(iii) a) % oriau cau manau gwasanaeth sefydlog heb gynllunio gwneud hynny	0.00%	=1/22	0.00%	0.00%	0.25%	0.00%
b) % arosfannau'r llyfrgell deithiol / danfon i'r cartref a fethwyd	0.00%	=1/20	0.00%	0.28%	7.99%	0.00%

¹ rhoddir seren wrth ymyl ffigurau ar gyfer gwasanaethau sydd wedi'u cyd-leoli; mae perfformiad y gwasanaethau hyn yn debygol o adlewyrchu'r ffaith bod mwy o bobl yn ymweld â nhw, ac felly ni ellir eu cymharu'n uniongyrchol â darpariaeth llyfrgell ar wahân

² fesul 1,000 o'r boblogaeth breswyl sy'n siarad Cymraeg; ffigurau o adroddiadau 2017/18 wedi'u cywiro yn dilyn gwall cyfrifo

³ fesul 10,000 o'r boblogaeth breswyl ⁴ Mae'r safleoedd yma wedi'u troi i'r gwrthwyneb, felly 1 yw'r awdurdod â'r sgôr isaf (yr awdurdod sy'n perfformio orau).

3 Dadansoddi perfformiad

Mae'r hawliau craidd a'r dangosyddion ansawdd wedi'u rhannu yn bedwar maes allweddol. Mae'r adran hon yn yr adroddiad yn amlinellu perfformiad yn y meysydd hyn, ac yn cymharu'r perfformiad hwn â blwyddyn gyntaf y chweched fframwaith (2017/18).

3.1 Ateb anghenion cwsmeriaid (DA 1-5)

Cwblhaodd Caerffili ei arolwg o ddefnyddwyr i blant ym mis Gorffennaf 2018, gan ddangos lefelau uchel o foddhad gyda'r gwasanaeth o hyd, ond bu lleihad yn y nifer sy'n meddwl bod y llyfrgell yn eu helpu i ddysgu a chael gwybodaeth. O ran hyn, nodir yr heriau sy'n gysylltiedig â bodloni disgwyliadau cenhedlaeth iau sy'n fwyfwy medrus yn ddigidol. Mae pob un o'r llyfrgelloedd sefydlog yn parhau i ddarparu'r ystod lawn o gymorth ar gyfer datblygiad unigol, ond mae'r gwasanaeth yn nodi y bydd hyn yn mynd yn fwy heriol, wrth i ddyraniadau cyllid effeithio ar nifer y cyflogeion. Mae'r cymorth ar gyfer iechyd a lles hefyd wedi parhau, gyda datblygiadau ychwanegol o ran darparu gwasanaethau sy'n Deall Dementia. Mae'r niferoedd sy'n mynychu sesiynau hyfforddiant i ddefnyddwyr a drefnwyd ymlaen llaw yn parhau i leihau, yn bennaf oherwydd lleihad yn nifer y cyrsiau digidol a ddarperir gan bartneriaid allweddol. Fodd bynnag, mae'r niferoedd a gafodd eu helpu drwy hyfforddiant anffurfiol wedi cynyddu, ond erys y perfformiad o ran hyn ymhlith yr isaf y pen o'r boblogaeth yng Nghymru.

3.2 Mynediad a defnydd (DA 6-8)

Mae Caerffili yn parhau i gyflawni'r targed ar gyfer mynediad hawdd at fannau gwasanaeth, gyda 18 cangen yn gwasanaethu ei gymunedau lleol. Mae digwyddiadau a gweithgareddau i ddefnyddwyr sydd â gofynion arbennig wedi parhau ym mhob cangen, ac mae niferoedd sy'n mynychu wedi cynyddu yn 2018/19, yn enwedig ymhlith y rhai 16 oed ac iau. Cymysg yw'r darlun o ran dangosyddion defnydd eraill gyda lleihad yn nifer yr ymweliadau ffisegol a benthycwyr gweithredol, ond cynnydd yn nifer y rhith-ymweliadau ac aelodau llyfrgell. Fodd bynnag, bu lleihad sylweddol yn nifer y llyfrau a fenthycir, yn enwedig llyfrau i blant, ond mae'r perfformiad o ran hyn yn dal ymhlith yr uchaf y pen o'r boblogaeth yng Nghymru.

3.3 Cyfleusterau a gwasanaethau (DA 9-12)ⁱ

Mae newid yn y ffordd yr asesir eitemau a gaffaelwyd y pen (DA 9) yn golygu mai dim ond yn rhannol y cafodd y safon hon ei chyflawni yn 2018/19, gyda'r gwasanaeth yn agos iawn at gyflawni lefel y targed. Fodd bynnag, mae'r gwasanaeth yn parhau i gyflawni'r targedau ar gyfer darparu deunyddiau Cymraeg (DA 10), gydag ymrwymiad cadarn i'w fuddsoddiad yn y stoc Gymraeg i oedolion a phlant, a chynnydd cysylltiedig a sylweddol o ran faint o'r deunyddiau hyn a fenthycir. Mae'r gwasanaeth yn dal i gyflawni'r gofynion ar gyfer cyflenwi ceisiadau hefyd, ond mae'n nodi bod gostyngiadau mewn adnoddau a ragwelir yn debygol o effeithio ar berfformiad yn y maes hwn yn 2019/20. Mae Caerffili yn parhau i ddarparu'r lefel uchaf o gyfrifiaduron personol yng Nghymru, ond mae'r defnydd a wneir ohonynt wedi lleihau ymhellach yn 2018/19, yn rhannol o bosibl o ganlyniad i'r ffaith bod Wi-Fi ar gael yn fwy cyffredinol yn yr ystâd lyfrgelloedd.

3.4 Arbenigedd a chapasiti (DA 13-16)

Mae nifer y staff proffesiynol wedi parhau ar lefelau 2017/18, ond mae'r lefelau staffio cyffredinol wedi gostwng ychydig; nid yw'r targed a bennwyd yn cael ei gyflawni yn y naill achos na'r llall. Fodd bynnag, mae'r gwasanaeth yn rhagweld y gall cyfyngiadau cyllidebol ei gwneud hi'n anodd iddo gynnal y lefelau presennol o staff proffesiynol a rheoli. Mae arweinyddiaeth gymwysedig yn ei lle, ac mae'r gwasanaeth yn parhau i fuddsoddi'n briodol yn hyfforddiant a datblygiad proffesiynol y staff. Mae nifer y gwirfoddolwyr / cyfanswm oriau gwirfoddolwyr wedi cynyddu ymhellach, gyda myfyrwyr coleg lleol yn ymgymryd â mwy o rolau cynorthwywyr digidol. Nodir nad yw'r gwasanaeth wedi ystyried unrhyw gam sylweddol tuag at ddarpariaeth llyfrgell a arweinir gan wirfoddolwyr eto.

Roedd Caerffili yn gallu rhoi gwybodaeth lawn am wariant y gwasanaeth yn 2018/19, gyda chyfanswm y gyllideb refeniw ymhlith yr uchaf y pen o'r boblogaeth yng Nghymru. Mae'r oriau agor yn parhau i gyflawni'r targed a bennwyd, ac nid oedd unrhyw achosion o gau llyfrgelloedd yn annisgwyl na tharfu ar wasanaethau.

4 Cyd-destun strategol

Fel rhan o'r datganiad, gofynnir i'r awdurdodau roi gwybod sut mae'r gwasanaeth llyfrgell yn cyfrannu at flaenoriaethau a nodau strategol ehangach Llywodraeth Cymru. Mae Caerffili yn rhoi datganiad manwl gan nodi'r synergedd rhwng gweithgareddau'r gwasanaeth llyfrgell a dau Amcan Llesiant y Cyngor, a nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae themâu allweddol yn canolbwyntio ar wella cyfleoedd addysg, galluogi cyflogaeth, cefnogi ffyrdd o fyw iach, a chefnogi pobl i fyw'n annibynnol a gwella llesiant.

5 Cyfeiriad i'r dyfodol

Yn ei adroddiad ar gyfeiriad yr awdurdod yn y dyfodol a'i gynlluniau ar gyfer y gwasanaeth llyfrgell dros y flwyddyn ganlynol, mae Caerffili yn nodi ei fod yn gweithio tuag at gyflawni ei nodau strategol, yn unol â'r Cynlluniau Gwella Gwasanaeth blynyddol, ac er mwyn ategu Cynllun Gwella Addysg newydd yr awdurdod lleol. Fodd bynnag, rhagwelir y bydd y gostyngiadau mewn cyllid yn parhau, gyda chynigion i wneud arbedion yn 2019/20 drwy gwtogi ar y Gronfa Adnoddau, a mabwysiadu trefniadau staffio sengl mewn nifer o'r llyfrgelloedd cymunedol. Rhagwelir y bydd hyn yn effeithio ar berfformiad y gwasanaeth yn erbyn y Fframwaith Safonau yn 2019/20, ac y bydd y pwysau ariannol yn debygol o barhau drwy gydol cylch y Cynllun Ariannol Tymor Canolig (2019-23). Nodir bod yr awdurdod lleol yn dal yn ymrwymedig i gynnig y ddarpariaeth orau bosibl o ran llyfrgelloedd cyhoeddus o fewn y cyfyngiadau hyn.

6 Casgliad

Mae Caerffili wedi parhau i gyflawni'n effeithiol yn erbyn y fframwaith safonau yn 2018/19, gan barhau i berfformio'n gryf mewn meysydd allweddol, er bod rhywfaint o dystiolaeth o ddirywiad yn y defnydd a wneir o'r gwasanaeth. Gallai ystyried patrymau defnydd gwrthgyferbyniol a ffigurau meincnodi fod o gymorth wrth gynllunio ar gyfer y dyfodol. Mae ehangu'r ddarpariaeth Wi-Fi i bob gwasanaeth llyfrgell yn ddatblygiad sydd i'w groesawu, sy'n sicrhau bod yr hawl graidd yn y maes hwn wedi'i bodloni erbyn hyn. Fodd bynnag, mae'r datganiad yn rhagweld anawsterau wrth gynnal perfformiad mewn nifer o feysydd, gyda chynigion i leihau cyllidebau adnoddau a staffio yn 2019/20. Dylai'r awdurdod roi ystyriaeth ofalus i effaith cyfyngiadau ariannu ar gapasiti'r gwasanaeth a'r hyn y gall ei gyflawni, wrth sicrhau bod y gwasanaeth yn parhau i gael yr adnoddau sydd eu hangen er mwyn gallu diwallu anghenion ei gymunedau lleol.

ⁱMae e-adnoddau a brynwyd drwy danysgrifiadau a ariennir yn ganolog wedi cael eu heithrio o'r ffigurau caffael ar gyfer DA 9 yn 2018/19 er mwyn sicrhau bod y safon yn adlewyrchu strategaeth, buddsoddiad a pherfformiad unigol yr awdurdod yn gywir. Mewn rhai achosion, mae hyn wedi effeithio ar gyflawniad yn erbyn y safon o gymharu â 2017/18. Mae Ffurflenni Ystadegau CIPFA yn parhau i gynnwys ffigurau ar gyfer adnoddau a gynhyrchir yn ganolog.